

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudkyň Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D. ve věci žalobce **DIMICO, s.r.o.**, se sídlem Zelný trh 21, Brno, zastoupeného JUDr. Bc. Martinem Kulhánkem, Ph.D., advokátem, se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Květná 15, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5.3.2013, č.j. BN931-2/204/9/2012-SŘ, ve věci správního deliktu,

t a k t o :

I. Pokuta uložená žalobci rozhodnutím Státní zemědělské a potravinářské inspekce, Inspektorátu v Olomouci ze dne 15.10.2012, č.j. EP859-11/125/8/2012-SŘ se **snižuje** na částku 50.000 Kč.

II. Ve zbytku se žaloba **zamítá**.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonné lhůtě domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalované, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Inspektorátu v Olomouci (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 15.10.2012, č.j. EP859-11/125/8/2012-SŘ. Správní orgán I. stupně uložil

žalobci pokutu ve výši 140.000,- Kč za spáchání správního deliktu dle § 17 odst. 2 písm. a) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o potravinách“), tím, že na provozovně Prostějovská lidovka v období od 2.1.2012 do 28.2.2012 uvedl na trh potravinu „Sterilované červené zelí“ á 640 g, šarže: 9176/90103 (DMT 24062012), o celkové hmotnosti 384 kg (600 ks), která byla dle čl. 14 odst. 2 písm. b) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (dále jen „Nařízení“), hodnocena jako potravina nevhodná k lidské spotřebě, když laboratorním rozbořem byla prokázána kontaminace potravin syntetickými barvivy tartrazinem E 102 a brilantní modří FCF E 133, která nejsou při výrobě potravin povolena [§ 6 odst. 2 písm. l) vyhl. č. 4/2008 Sb., kterou se stanoví druhy a podmínky použití přídatných látek a extrakčních rozpouštědel při výrobě potravin, ve znění pozdějších předpisů].

Žalobce požadoval, aby soud zrušil napadené rozhodnutí, eventuelně snížil nepřiměřeně vysokou pokutu. Namítal, že:

- 1) jej nelze činit odpovědným za porušení čl. 14 odst. 1 Nařízení, neboť se jedná o toliko obecný zákaz uvádět na trh nebezpečnou potravinu, tj. obecné vyjádření jednoho z účelů potravinového práva. Splnění uvedeného účelu je teprve následně dosahováno stanovením konkrétních povinností jednotlivým subjektům, jejichž porušení je možné sankcionovat, jako je např. čl. 17 odst. 1 nebo čl. 19 Nařízení, tudíž je zřejmé, že každý subjekt může být činěn odpovědným toliko za porušení povinností, které se týkají činností, jež uvedený subjekt vykonává (např. prodejce za porušení povinností bezprostředně spjatých s prodejem, tj. závadné skladování, prodej prošlých potravin apod.);
- 2) jej rovněž nelze činit odpovědným za porušení § 6 odst. 2 písm. l) vyhl. č. 4/2008 Sb., neboť i toto ustanovení je toliko obecným zákazem použití barviv při výrobě výrobků z ovoce a zeleniny, přičemž ze zmocňovacího § 19 odst. 1 písm. a) zákona o potravinách je zřejmé, že ustanovení vyhlášky musí respektovat subjekty, které mohou ovlivnit složení potravin, zejména jejich výrobci;
- 3) prodejce lze činit odpovědným za zdravotní závadnost potravin pouze, pokud závadnost mohl při běžné míře odborné péče, kterou lze po něm požadovat, zjistit, avšak žalobce do okamžiku doručení výsledků laboratorního rozboru o přítomnosti zakázaných barviv v předmětné potravine nevěděl a ani vědět nemohl – červené zelí bylo červené, nezapáchalo, obal nebyl porušený;
- 4) prodává řádově tisíce druhů výrobků a není v jeho možnostech nechat každou šarži každého výrobku laboratorně vyšetřit, přičemž tuto povinnost ani žádný právní předpis nestanoví;
- 5) závadnost zelí neodhalili ani kontrolori provádějící degustaci, kteří žalobci dokonce výslovně po provedené kontrole umožnili zelí dál prodávat, tudíž žalobci nelze přičítat k tíži prodej velkého množství potravin (600 balení);
- 6) ihned po upozornění na zdravotní závadnost upozornil na tuto skutečnost zákaznicky prodejny (zboží již bylo vyprodáno);
- 7) na uvedený případ dopadá § 17i odst. 1 zákona o potravinách. Argumenty žalovaného pro vyloučení liberace žalobce nejsou správné, jelikož počet dodavatelských subjektů v řetězci neměl na závadnost potravin vliv a presumpce závadnosti výrobků pocházejících z Číny rovněž neobstojí, neboť v takovém případě měla adekvátně reagovat legislativa a dovoz potravin z Číny zakázat;
- 8) uložená pokuta je zcela zjevně nepřiměřená rozsahu porušení povinnosti, již se měl žalobce dopustit, neboť výši pokuty zásadně ovlivňuje skutečnost,

že žalobci nelze přičítat žádnou formu zavinění, a dále všechny ostatní shora uvedené okolnosti, tudíž bylo lze od pokuty i upustit dle § 17i odst. 6 zákona o potravinách.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby. Poukázal na to, že z ničeho nevyplývá (ani žalobce netvrdí), kolik kusů předmětné potraviny zbývalo po datu kontroly (dne 19.1.2012) prodat. Inspektoři SZPI jsou během samotné kontroly způsobilí provést pouze senzorické hodnocení potraviny, tj. posoudit její vzhled, vůni a chuť, nikoli však zjistit její složení. Laboratorní rozbor trvá obvykle v praxi jeden kalendářní měsíc. Za situace, kdy inspektoři SZPI neměli za prokázané, že předmětná potravina nevyhovuje požadavkům potravinového práva, nebyli oprávněni uložit žalobci žádné opatření, jímž by jakkoli omezili dispozici se zbožím. Nic však za dané situace nebránilo žalobci, aby do doby, než budou známy výsledky laboratorních rozborů, sám uvádění do oběhu této potraviny pozastavil. Skutečnosti, že se jednalo o sterilované zelí vyrobené v Číně a že žalobce byl v pořadí sedmým článkem potravinářského řetězce, jistě podezření o kvalitě této potraviny vzbuzuje a toto důvodné podezření mohl pojmout i žalobce. Dále poukázal na skutečnost, že veškeré žalobcem namítané skutečnosti byly při ukládání pokuty zohledněny, přičemž správním orgánem I. stupně dovozené zavinění ve formě vědomé nedbalosti bylo žalovaným posouzeno jako nedbalost nevědomá.

V replice k vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že předmětnou potravinu začal žalobce prodávat dne 12.1.2012, tudíž po provedení kontroly dne 19.1.2012 dále prodával podstatnou část svých zásob. Jestliže SZPI uvádí celou řadu důvodů, pro které měl žalobce považovat předmětnou potravinu za nedůvěryhodnou (velké množství překupníků, vyrobeno v Číně), měla mít podezření na zdravotní závadnost předmětné potraviny i SZPI a v souladu s § 5 odst. 1 písm. e) zákona o SZPI pozastavit uvádění této potraviny do oběhu, což se však nestalo. Inspektoři SZPI, kteří jsou k výkonu kontrolní činnosti vyškolení a vybaveni zkušenostmi, měli k dispozici stejné informace jako žalobce, žádného pochybení se nedopustili, zatímco žalobce je za stejné jednání sankcionován pokutou. Informace o počtu překupníků není veřejně přístupná a žalobce jako osoba soukromého práva (na rozdíl od soudu či SZPI) nemá žádnou možnost, jak ji zjistit. Není v obchodním zájmu dodavatele prozrazovat své obchodní partnery, neboť odběratel by jej příště obešel. Nadto opětovně zdůraznil, že potravina by byla závadná i v případě, že by ji koupil přímo od výrobce. V případě, že se jedná o českého výrobce potraviny, měl by odpovědnost za nezávadnost potraviny nést primárně výrobce (v případě dovozu by to měl být dovozce), a to bez ohledu na místo výroby. Provádění plošných laboratorních rozborů potravin je neúměrně finančně i časově náročné.

Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

Mezi účastníky není sporné, že žalobce ve smyslu čl. 3 odst. 8 Nařízení uváděl na trh formou nabízení k prodeji potravinu, která nebyla ve smyslu čl. 14 odst. 2 písm. b) Nařízení bezpečná, neboť coby výrobek ze zeleniny obsahovala v rozporu s § 6 odst. 2 písm. l) vyhlášky barviva, jež tuto potravinu učinila nevhodnou k lidské spotřebě.

K podmínkám vzniku odpovědnosti žalobce za správní delikt dle § 17 odst. 2 písm. a) zákona o potravinách krajský soud uvádí, že správní orgány jednání žalobce kvalifikovaly zcela přiléhavě. S žalobcem lze souhlasit, že zákaz uvádění na trh potraviny, které nejsou bezpečné, vyjádřený v čl. 14 odst. 1 Nařízení, je sice formulován obecně (ostatně tomu napovídá i název samotného Nařízení), avšak předmětná obecnost této formulace nezpůsobuje přímou neaplikovatelnost daného článku Nařízení.

Krajský soud zejména připomíná, že tzv. přímý účinek spolu s nadřazeností (aplikační předností) norem evropského práva jsou základními zásadami evropského práva, přičemž zásada přímého účinku se vztahuje nejen na tzv. primární právo Evropských společenství, resp. Evropské unie (zakládací smlouvy), nýbrž i na některé akty sekundárního práva, tj. akty přijaté institucemi na základě zakládacích smluv, zejména pak právě nařízení (regulation), jimž je vždy přiznána přímá použitelnost v zemích EU (viz čl. 288 Smlouvy o fungování Evropské unie).

Zajištění zdravotní nezávadnosti potravin se od konce devadesátých let minulého století postupně stalo nejvýznamnějším cílem evropského potravinového práva a vystřídalo tak do té doby prioritu v podobě zajištění volného pohybu zboží v rámci jednotného trhu. Od zveřejnění Bílé knihy o zdravotní nezávadnosti potravin v roce 1999 se klíčovým a zastřešujícím předpisem evropského potravinového práva stalo právě Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, platné od 1.1.2005. Nařízení vychází z požadavků zajištění vysoké úrovně lidského zdraví a sjednocení rozdílných právních úprav jednotlivých členských států s cílem předcházet incidentům spojených s bezpečností potravin, poskytovat vědecké hodnocení rizik a chránit zájmy spotřebitelů.

Vyjádření cílů předmětného Nařízení, historie a východisek úpravy potravinového práva na národní i komunitární úrovni nalezlo prostor zejména v tzv. preambuli, tj. prvních 66 odstavcích předcházejících čl. 1 Nařízení, jenž následně určuje vlastní účel Nařízení. Právě uvedený čl. 1 Nařízení lze označit za ustanovení, jehož význam tkví zejména v rovině interpretační, avšak sám o sobě nestanoví žádná práva ani právní povinnosti. Působnost Nařízení (viz čl. 1 odst. 3) se vztahuje na všechny stupně výroby, zpracování a distribuce jak potravin, tak krmiv, čímž se rozumějí jakékoli fáze od prvovýroby potravin až po jejich skladování, přepravu, prodej nebo dodávání konečnému spotřebiteli, včetně dovozu, a v případě potřeby dovoz, produkce, výroba, skladování, přeprava, distribuce, prodej a dodávání krmiv (pozn. v literatuře nazýváno metoda „od vidlí po vidličku“).

Naproti tomu čl. 14 Nařízení obsahuje jednoznačný imperativ, a to zákaz uvádění na trh potravin, které nejsou bezpečné. Předmětný článek tak představuje stěžejní ustanovení pro uplatňování jakéhokoliv druhu odpovědnosti, jenž je významným nástrojem k zajištění bezpečnosti potravin. Pouhá skutečnost, že se jedná o zákaz s rozsáhlou osobní a věcnou působností, neboť pojmy „potravina“ i „uvádění na trh“ jsou široce vymezeny v definičních čl. 2 a 3 Nařízení, nezpůsobuje přímou neaplikovatelnost čl. 14 Nařízení. Krajský soud proto uzavírá, že Nařízení zjevně vychází z předpokladu, že za bezpečnost potraviny je odpovědný provozovatel potravinářského podniku (jímž se ve smyslu čl. 3 odst. 3 Nařízení rozumí i jakýkoli distributor, tj. včetně maloobchodce), pod jehož kontrolou se potravina nachází v kterékoli fázi jakékoli manipulace s ní.

Opačný výklad žalobce spočívající v tvrzení, že jednotlivé subjekty řetězce mohou být činěny odpovědnými toliko za porušení povinností týkajících se činnosti, kterou vykonávají, je dle názoru krajského soudu nepřijatelný a vylučující dosažení prioritního účelu potravinového práva, jímž je shora zdůrazňovaná zdravotní nezávadnost potravin. Dovozce či prodejce potravin by totiž v souladu s žalobcovým výkladem nemohl být činěn odpovědným za uvádění nebezpečné potraviny na trh ani v případě, že by o závadnosti potraviny od výrobce věděl, či si dokonce výrobu závadné potraviny objednal. I v takovém případě by mohl být činěn odpovědným toliko za pochybení vzniklá při přepravě či skladování. Dovoz či prodej závadných potravin z nečlenských zemí by se stal v případě přijetí naznačeného výkladu prakticky nepostižitelným. V případě závadnosti potraviny vzniklé přepravou či skladováním potraviny by při existenci delšího řetězce dovozců či prodejců stály správní orgány před takřka nemožným úkolem určit, který konkrétní článek řetězce povinnosti stanovené právními předpisy pro přepravu a skladování potravin porušil.

Právě z uvedených důvodů není předmětné Nařízení postaveno na alokaci odpovědnosti v míře, kterou dovozuje žalobce. Povinnosti stanovené v čl. 17 či 19 Nařízení provozovatelům potravinářských podniků či přímo členským státům jsou toliko dalšími specifickými povinnostmi, jejichž plnění je třeba zajišťovat a vynucovat příslušnými správními orgány k zajištění účelu Nařízení. Jedná se jednak o povinnosti preventivní, např. povinnost provozovatele potravinářského podniku kontrolovat plnění požadavků potravinového práva, které se týkají jeho činnosti (čl. 17 odst. 1 Nařízení), povinnost členských států zajistit kontrolu dodržování potravinového práva ve všech fázích výroby a distribuce potravin (čl. 17 odst. 2 Nařízení), povinnost zajistit sledovatelnost všech látek určených k produkci potravin ve všech fázích výrobního a distribučního procesu (čl. 18 odst. 1 Nařízení), povinnost být schopen identifikovat svého dodavatele (čl. 18 odst. 2 Nařízení) i odběratele – obchodníka (čl. 18 odst. 3 Nařízení), povinnost značení potravin v souladu se specifickými předpisy (čl. 18 odst. 4 Nařízení), a dále povinnosti směřující ke zmírnění či minimalizaci rizik spojených s výskytem nebezpečné potraviny, jako povinnost neprodleně stáhnout potravinu z trhu a informovat příslušné orgány i spotřebitele v případě zjištění či podezření na závadnost potraviny (čl. 19 Nařízení). Některé z uvedených povinností jsou dle užití formulace předmětných článků Nařízení uloženy skutečně vždy toliko některým článkům řetězce výrobní a distribuční soustavy. Na existenci základní právní povinnosti neuvádět na trh potraviny, které nejsou bezpečné, však nemůže současná existence dalších právních povinností týchž právních subjektů ničeho změnit.

Krajský soud se dále neztotožnil ani s interpretací § 6 odst. 2 písm. l) vyhl. č. 4/2008 Sb. žalobcem. Krajský soud považuje za nepochybné, že zákaz použití barviv při výrobě výrobků z ovoce a zeleniny směřuje z povahy věci vůči výrobcům potravin (viz formulace „při výrobě“). Správní orgán I. stupně však citoval předmětné ustanovení vyhlášky v právní kvalifikaci skutku z důvodu, aby objasnil, z jakého důvodu byla předmětná potravina klasifikována jako „nebezpečná“, resp. nevhodná k lidské spotřebě, nikoli aby učinil žalobce odpovědným za výrobu předmětné potraviny. Dále soud stran uvedené námitky odkazuje na podrobnou argumentaci na str. 6 a 7 odůvodnění rozhodnutí žalovaného.

Tvrzení žalobce uvedené jako žalobní bod 3), že prodejce lze činit odpovědným za zdravotní závadnost potraviny pouze, pokud závadnost mohl při běžné míře

odborné péče, kterou lze po něm požadovat, nemá oporu v právní úpravě, která je naopak, jak již bylo rozvedeno výše, založena na objektivní odpovědnosti všech článků potravinového řetězce od výrobce po prodejce konečnému spotřebiteli, toliko se zmírněním v podobě zákonem upraveného liberačního důvodu (viz níže).

Výtku uvedenou jako žalobní bod 4) považuje soud za lichou a jdoucí mimo argumentaci správních orgánů obou stupňů, neboť žalovaný ani správní orgán prvního stupně v odůvodnění svých rozhodnutí neuvádí, že by žalobce vázala právní povinnost nechat každou šarži každého výrobku laboratorně vyšetřit, popř. že by takový postup považovali za žádoucí či vhodný.

Další žalobní body směřovaly vůči nesprávnosti vyhodnocení podmínek pro aplikaci § 17i odst. 1 zákona o potravinách, podle něhož právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

Citované ustanovení upravuje tzv. liberační důvod, tedy připouští existenci okolností, za nichž se jinak deliktně odpovědný subjekt může své odpovědnosti zprostit. Krajský soud předně zdůrazňuje, že odpovědnost za uvedení na trh potravin není bezpečná je konstruována jako odpovědnost objektivní, tj. bez ohledu na existenci zavinění deliktně odpovědného subjektu, k čemuž soud odkazuje na bohatou judikaturu správních soudů (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12.12.2003, č.j. 5 A 110/2001-34, nebo ze dne 22. 3. 2007, č.j. 4 As 28/2006-65). Citované liberační ustanovení je tudíž nutno, jakožto každou výjimku v právu, vykládat restriktivně a bezpodmínečně trvat na splnění všech podmínek, které příslušné ustanovení pro liberaci stanoví.

Krajský soud se však ztotožňuje se závěrem žalovaného, že žalobce neprokázal, že by vynaložil veškeré požadovatelné úsilí, aby porušení povinnosti (neuvést na trh potravinu nikoli bezpečnou) zabránil, resp. neprokázal, že by nad rámec svých zákonných povinností vyvinul jakoukoli aktivitu, jíž by svou objektivní odpovědnost prolomil. Odkaz žalovaného na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27.4.2012, č.j. 29 A 23/2011-55 je zcela příléhavý, neboť v dané věci byl posuzován případ skutkově obdobný, tj. rovněž se jednalo o odpovědnost prodejce za stav potravin, který sám nezpůsobil. Krajský soud toliko doplňuje, že veškerá citovaná judikatura je dostupná na www.nssoud.cz.

Skutečnost, že zdravotní závadnost potravin způsobená užitím zakázaných přídatných látek je latentní a nezjistitelná dostupnými prostředky běžných prodejců, tj. zjištělná toliko laboratorním rozbořem, je v obdobných případech běžným, či spíše pravidelným jevem (viz např. případ Papay kontaminované rezidui pesticidů v nadlimitním množství v případě posuzovaném zdejším soudem pod sp. zn. 78 Ad 70/2012). Z uvedeného důvodu však nelze bez dalšího zprostit odpovědnosti za závadnost potravin prodejce, který takovou potravinu uvedl do oběhu, neboť by popsán postup vedl opět ke komunitárním právem nezamýšlenému omezení okruhu odpovědných subjektů toliko na výrobce potravin.

Žalobci lze zcela přisvědčit, že počet v řetězci zapojených dodavatelů neměl na závadnost předmětné potravin žádný vliv. Zdůrazňoval-li však v průběhu správního řízení žalobce, že jím k prodeji nabízené sterilované zelí bylo značky „SELIKO“, lze porozumět protiargumentu žalovaného, že umístění výroby potravin

nesoucí tradiční značku českého trhu konzervovaných potravin do Číny není bez významu a nemělo zůstat bez povšimnutí.

Konečně zbylé žalobní body směřovaly vůči přiměřenosti uložené pokuty.

Podle § 17i odst. 2 zákona o potravinách při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že při posuzování zákonnosti uložené sankce správní soud k žalobní námitce přezkoumá, zda správní orgán při stanovení výše sankce zohlednil všechna zákonem stanovená kritéria, zda jeho úvahy o výši pokuty jsou racionální, ucelené, koherentní a v souladu se zásadami logiky, zda správní orgán nevybočil z mezí správního uvážení nebo jej nezneužil a rovněž, zda uložená pokuta není likvidační (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS sp. zn. 1 As 9/2008, publikované pod č. 2092/2010 Sb. NSS). Při hodnocení zákonnosti uložené sankce správními soudy není dán soudu prostor pro změnu a nahrazení správního uvážení uvážením soudním, tedy ani prostor pro hodnocení prosté přiměřenosti uložené sankce. Přiměřenost by při posuzování zákonnosti uložené sankce měla význam jediné tehdy, pokud by se správní orgán dopustil některé výše popsané nezákonnosti, v jejímž důsledku by výše uložené sankce neobstála, a byla by takřikajíc nepřiměřená okolnostem projednávaného případu. Jinými slovy prostor pro zohlednění přiměřenosti ukládané sankce při hodnocení zákonnosti uložené pokuty (§ 78 odst. 1 s.ř.s.) by byl dán pouze tehdy, pokud by vytýkaná nepřiměřenost měla kvalitu nezákonnosti, tj. v případě, že by správní orgán vybočil ze zákonných mantinelů při ukládání pokuty, jeho hodnocení kritérií pro uložení pokuty by postrádalo logiku, správní orgán by nevzal do úvahy všechna zákonná kritéria, uložená pokuta by byla likvidační apod. (viz rozsudek NSS sp. zn. 1 Afs 1/2012, publikovaný pod č. 10/2012 Sb. NSS).

Z rozhodnutí správních orgánů obou stupňů a žalovaného zejména je zřejmá pečlivá snaha o individualizaci pokuty. Správní orgány se při ukládání pokuty zodpovědně zabývaly všemi zákonnými hledisky dle § 17i odst. 2 zákona o potravinách, včetně možností upuštění od uložení pokuty.

Podle § 17i odst. 6 zákona o potravinách může orgán dozoru od uložení pokuty upustit v případě, kdy došlo k nápravě protiprávního stavu v souladu s uloženým opatřením nebo bezprostředně poté, kdy bylo zjištěno porušení povinnosti a nejednalo se o jinou než zdravotně nezávadnou potravinu nebo o klamání spočívající v porušování některých práv duševního vlastnictví.

Správní orgán I. stupně uvedl, že jednání žalobce považuje za zvlášť závažné, neboť použití syntetických barviv v předmětné potravíně shledal nebezpečným pro spotřebitele. Uvedenou argumentaci správního orgánu však krajský soud nepovažuje za přílehavou, neboť správní orgán hodnotil jednání žalobce jako zvlášť závažné toliko z důvodu nebezpečnosti potraviny pro spotřebitele, která je znakem skutkové podstaty předmětného správního deliktu, a nadto je toto dílčí hodnocení v příkrém rozporu s následným celkovým hodnocením závažnosti deliktu tímž orgánem jako střední (viz str. 6 shora). Správnímu orgánu přitom stačilo konstatovat, že se jednalo o potravinu zdravotně závadnou, což je skutečnost bez dalšího vylučující možnost od uložení pokuty upustit.

Z okolností majících vliv na výši pokuty označil správní orgán prvního stupně jako okolnosti polehčující nezjistitelnost závady potraviny bez laboratorního rozboru, uskutečňování nápravy bezprostředně po zjištění závady a nezjištění konkrétního poškození zdraví. Naopak za přitěžující okolnosti označil zavinění porušení právní povinnosti z vědomé nedbalosti, určení potraviny pro přímou konzumaci, kdy se škodlivé látky dostávají do organismu v nezměněné podobě, dále skutečnost, že sterilované zelí bylo obarveno a prodáváno spotřebiteli jako červené, dále středně velké množství prodané závadné potraviny, a tudíž ohrožení zdraví desítek spotřebitelů, a konečně druh potenciálních zdravotních obtíží (alergická reakce, astma, migréna, rozmazané vidění a svědění).

Žalovaný seznal nesprávnost závěru o spáchání deliktu ve stavu vědomé nedbalosti, kvalifikoval zavinění žalobce jako nedbalost nevědomou a hodnotil ji následně jako okolnost polehčující. Dále vytkl správnímu orgánu I. stupně porušení zásady dvojího přičítání, spočívající ve zohlednění škodlivého následku v podobě možnosti vyvolání rozličných zdravotních obtíží v důsledku vystavení toxickým účinkům barviv. Žalovaný zdůraznil, že skutečnost, že je na trh uváděna potravina nikoli bezpečná je podstatou skutkové podstaty předmětného správního deliktu, proto nelze tuto okolnost opětovně přičítat žalobci k tíži jako okolnost přitěžující mající vliv na výši uložené pokuty. Za okolnost výrazněji přitěžující označil žalovaný skutečnost, že s ohledem na běžně kupované množství předmětné potraviny (1-2 ks) mohly být dotčeny nikoli desítky, nýbrž stovky spotřebitelů. Za okolnost přitěžující též žalovaný považoval formu uvádění závadné potraviny na trh, a to nabídka k prodeji a prodej, která je s ohledem na následky závažnější, než např. forma skladování. I žalovaný zopakoval, že se jednalo o zelí, které bylo obarveno a prodáváno jako červené. Ve zbytku se žalovaný se správním orgánem I. stupně ztotožnil.

Z uvedeného je zjevné, že ačkoli žalovaný úvahy správního orgánu I. stupně o okolnostech významných pro uložení pokuty korigoval tak, že výrazně převážily okolnosti polehčující, aniž by byly adekvátně vyváženy okolnostmi přitěžujícími, neodrazilo se hodnocení žalovaného nijak ve výši uložené pokuty žalobci.

Krajský soud proto po pečlivém zvážení okolností případu shledal důvodným žalobcem v žalobě uplatněný návrh na moderaci pokuty dle § 78 odst. 2 s.ř.s.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 4. 2012, č.j. 7 As 22/2012-23, publikovaném pod č. 2672/2012 Sb. NSS, uvedl: „*Smyslem a účelem moderace (§ 78 odst. 2 s. ř. s.) není hledání „ideální“ výše sankce soudem místo správního orgánu, ale její korekce v případech, že by sankce, pohybující se nejen v zákonném rozmezí a odpovídající i všem zásadám pro její ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce. V případě sankcí z obecných hledisek méně závažných (zde pokuty ve výši 10 000 Kč) proto bude moderace sankce zpravidla vzácnější než v případě sankcí výrazných.*“

Výše uložené pokuty v posuzované věci (140.000 Kč) však s ohledem na nespornou existenci zásadních polehčujících okolností neodpovídá představě soudu, utvářené zejména vlastní rozhodovací praxí v obdobných případech, o adekvátnosti a spravedlivosti sankce. Uzavřel-li totiž žalovaný, že žalobce vlastním jednáním závadnost předmětné potraviny nijak nezpůsobil, o její závadnosti byl

informován teprve po zjištění výsledků laboratorního rozboru, po zjištění závady se v rámci možností ihned jal napravit závadný stav a alespoň informoval zákazníky a dodavatele, přičemž konkrétní poškození zdraví nebylo zjištěno, kdy nadto šlo o potravinu nikoli škodlivou pro zdraví, nýbrž toliko nevhodnou k lidské spotřebě, jeví se uložená pokuta jako zjevně nepřiměřená popsáním okolnostem.

K razantnímu snížení uložené pokuty až na částku 50.000 Kč přistoupil soud rovněž z důvodu nemožnosti hodnocení množství prodané potravin jako okolnosti výrazně přitěžující žalobci, neboť ani žalovaný nevyužil všech nástrojů, jež mu právní předpisy svěřují k dosažení cílů potravinového práva, např. možnosti uložení preventivního opatření v podobě pozastavení uvádění zemědělských výrobků nebo potravin na trh při podezření, že nejsou bezpečné postupem dle § 5 odst. 1 písm. e) zákona č. 146/2002 Sb. Je totiž na zejm. na správním orgánu I. stupně jako na specializovaném orgánu na úseku potravin, aby při zjištění závadné potravin shora popsané nástroje uplatňoval, nikoli aby nechával takové potraviny dále šířit mezi spotřebitele.

Ve zbytku soud neshledal nezákonnost napadeného rozhodnutí ani vady řízení, které jeho vydání předcházelo, proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalovanému, který měl ve věci převážný úspěch, když žalobě bylo vyhověno jen ohledně moderačního návrhu na snížení sankce, dle obsahu spisu žádné náklady jdoucí nad rámec běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Olomouci dne 22. července 2015

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu